

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

**ΟΔΗΓΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ**

ΠΡΑΞΕΩΝ (πλην κρατικών ενισχύσεων) ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ
ΑΠΟ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ «ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ.....	5
2.1 Μεθοδολογία αξιολόγησης.....	5
2.2 Στάδια επιλογής πράξεων	7
2.3 Κριτήρια επιλογής πράξεων	7
2.3.1 ΣΤΑΔΙΟ Α' : Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης	7
2.3.2 ΣΤΑΔΙΟ Β' : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων.....	9
2.4 Προσαρμογή κριτηρίων και προσδιορισμός τρόπου βαθμολόγησής τους.....	13
3. ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	15

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο παρών «Οδηγός Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης Πράξεων (πλην κρατικών ενισχύσεων) Συγχρηματοδοτούμενων από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του στόχου "Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση" αποτελεί συμπληρωματικό κείμενο στο Εγχειρίδιο Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου για τις διαδικασίες:

- ΔΙ_1: «Έκδοση πρόσκλησης για υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης (πράξεις πλην κρατικών ενισχύσεων)» και
- ΔΙ_2: «Επιλογή και έγκριση πράξης (πράξεις πλην ΚΕ)»

της Λειτουργικής Περιοχής Ι: «Επιλογή και έγκριση Πράξεων».

Με τον παρόντα οδηγό περιγράφονται **κατευθύνσεις** που προτείνεται να ακολουθήσουν οι Διαχειριστικές Αρχές (ΔΑ) ή Ενδιάμεσοι Φορείς (ΕΦ) για την επεξεργασία και την τελική διαμόρφωση της μεθοδολογίας αξιολόγησης και των κριτηρίων επιλογής που θα εφαρμόσουν στο πλαίσιο κάθε πρόσκλησης για την αξιολόγηση προτεινόμενων πράξεων πλην κρατικών ενισχύσεων (πράξεις επιχειρηματικότητας κλπ)). Ο Οδηγός αφορά και τα έργα υποδομών που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης (βλέπε Παράρτημα ΙΙΙ).

Σκοπός του παρόντος Οδηγού είναι:

- α) η διασφάλιση της εφαρμογής των διαδικασιών επιλογής και έγκρισης πράξεων ώστε να είναι απολύτως σύμφωνες με τις θεσμικές απαιτήσεις της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 όπως προκύπτουν από τους σχετικούς Κανονισμούς της ΕΕ και την εθνική νομοθεσία
- β) η παροχή αναλυτικότερων οδηγιών και κατευθύνσεων στις εμπλεκόμενες στην αξιολόγηση πράξεων αρχές για την υποστήριξη του έργου τους κατά την επιλογή πράξεων για συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- γ) η διασφάλιση της επιλογής των καλύτερων προτάσεων από άποψη ποιότητας και κόστους, που θα ολοκληρωθούν εγκαίρως σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμά τους και θα έχουν τη μεγαλύτερη συνεισφορά στις επενδυτικές προτεραιότητες και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα του Προγράμματος, όπως ορίζονται/περιγράφονται στην εκάστοτε Πρόσκληση.

Αρμοδιότητες και ευθύνες της Διαχειριστικής Αρχής

Οι ευθύνες και οι αρμοδιότητες των Διαχειριστικών Αρχών (ΔΑ) περιγράφονται στο άρθρο 125 του Κανονισμού (ΕΚ) 1303/2013. Ειδικότερα, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, για την επιλογή των πράξεων η ΔΑ:

- α) συντάσσει και, μετά την έγκρισή τους, εφαρμόζει τις κατάλληλες διαδικασίες και κριτήρια επιλογής που:
 - i) διασφαλίζουν τη συμβολή των πράξεων στην επίτευξη των ειδικών στόχων και των αποτελεσμάτων της σχετικής προτεραιότητας
 - ii) δεν συνιστούν διακριτική μεταχείριση και είναι διαφανή
 - iii) τηρούν τις γενικές αρχές προώθησης της ισότητας ανδρών και γυναικών, τη μη διάκρισης και της αειφόρου ανάπτυξης (όπως ορίζονται στα άρθρα 7 και 8 Κανονισμού)
- β) διασφαλίζει ότι μια επιλεγείσα πράξη εμπίπτει στο πεδίο του αρμόδιου Ταμείου ή Ταμείων και μπορεί να ενταχθεί σε μια κατηγορία παρέμβασης που εντοπίζεται στο πλαίσιο της προτεραιότητας ή των προτεραιοτήτων του επιχειρησιακού προγράμματος
- γ) διασφαλίζει ότι παρέχεται στον δυνητικό δικαιούχο έγγραφο που καθορίζει τους όρους για τη χρηματοδότηση της κάθε πράξης, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών απαιτήσεων που αφορούν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρέπει να παραδοθούν στο πλαίσιο της πράξης, το σχέδιο χρηματοδότησης και την προθεσμία εκτέλεσης

δ) εξασφαλίζει ότι ο δυνητικός δικαιούχος διαθέτει τη διοικητική, χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή ικανότητα να τηρήσει τους όρους που αναφέρονται στο στοιχείο γ) πριν από την έγκριση της πράξης

ε) εξασφαλίζει ότι, σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης έχει αρχίσει πριν από την υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση στη διαχειριστική αρχή, τηρείται το εφαρμοστέο δίκαιο σχετικά με την εν λόγω πράξη

στ) διασφαλίζει ότι οι πράξεις που επιλέγονται για χρηματοδότηση από τα Ταμεία δεν περιλαμβάνουν δραστηριότητες που αποτελούν τμήμα πράξης, η οποία έχει υποβληθεί ή θα έπρεπε να υποβληθεί σε διαδικασία ανάκτησης μετά τη μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής του προγράμματος

ζ) καθορίζει τις κατηγορίες παρέμβασης στις οποίες αποδίδονται οι δαπάνες μιας πράξης.

Στο πλαίσιο αυτό η ΔΑ αρχικά εξειδικεύει την εφαρμογή του εγκεκριμένου ΕΠ και προγραμματίζει χρονικά την έκδοση των προσκλήσεων για εκείνες τις δράσεις για τις οποίες διαθέτει την αναγκαία ανάλυση και επεξεργασία, όπως προβλέπεται στην εγκύκλιο 32030/ ΕΥΣΣΑ 798, 20-3-2015 «Εξειδίκευση των ΕΠ της προγραμματικής περιόδου 2014-2020». Η ΔΑ έχει τη συνολική ευθύνη για την κατάρτιση του εγγράφου εξειδίκευσης του ΕΠ (ΕΕΕΠ) και εισηγείται στον αρμόδιο Ειδικό Γραμματέα (για τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα) ή στον Περιφερειάρχη (για περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα), ο οποίος με τη σειρά του, εισηγείται το ΕΕΕΠ στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ προς έγκριση.

Στη βάση του ΕΕΕΠ, καθώς και των εγκεκριμένων από την Επιτροπή Παρακολούθησης κριτηρίων επιλογής, εκδίδονται οι προσκλήσεις για υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης, στις οποίες αποτυπώνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την προκηρυσσόμενη δράση, ώστε να διασφαλίζεται η υλοποίηση της στρατηγικής του ΕΠ και η τήρηση τυχόν δεσμεύσεων σε αυτό (ευθυγράμμιση με την Ευρώπη του 2020, Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο, εθνικές/περιφερειακές στρατηγικές, θεματική συγκέντρωση και ελάχιστο μερίδιο για το ΕΚΤ, όπως έχουν ενσωματωθεί στο ΕΠ).). Ειδικότερα, η πρόσκληση και τα συνοδευτικά έγγραφα , τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της, περιλαμβάνουν :

- το περιεχόμενο της προκηρυσσόμενης δράσης στο πλαίσιο του ΕΠ
- τους δυνητικούς δικαιούχους
- τους στόχους (περιγραφή, αναμενόμενες τιμές των δεικτών εκροών) που αναμένεται να επιτευχθούν βάσει του προγραμματισμού της ΔΑ και τη σύνδεσή τους με τη σχετική εθνική στρατηγική, την ενδεχόμενη ολοκληρωμένη προσέγγιση κλπ όπως αποτυπώνεται στο ΕΠ.
- τη διαθέσιμη συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που θα κατανεμηθεί στις πράξεις που θα επιλεγούν,
- τις δυνατότητες και τους όρους χρηματοδότησης πράξεων στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πρόσκλησης, (προθεσμίες, έναρξη επιλεξιμότητας δαπανών, κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών, δυνατότητα υπολογισμού δαπανών βάσει απλοποιημένου κόστους, ελάχιστος/ μέγιστος προϋπολογισμός προτεινόμενης πράξης κλπ)
- τις οδηγίες υποβολής αιτήσεων (ημερομηνία και τρόπος υποβολής, συνημμένα έγγραφα, κλπ)
- τη διαδικασία επιλογής και ένταξης πράξεων (μεθοδολογία αξιολόγησης των προτάσεων, κριτήρια επιλογής, δυνατότητα υποβολής ενστάσεων, κλπ)
- τις υποχρεώσεις που θα αναλάβουν, εφόσον επιλεγούν για την υλοποίηση της πράξης.

2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Οι διαδικασίες για την επιλογή και έγκριση πράξεων περιγράφονται στη *Λειτουργική Περιοχή Ι* του Εγχειριδίου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Βασικό στάδιο των επιμέρους διαδικασιών είναι η *αξιολόγηση* των αιτήσεων χρηματοδότησης που υποβάλλουν οι δυνητικοί δικαιούχοι, κατόπιν πρόσκλησης που εκδίδει η ΔΑ/ ΕΦ. Η μεθοδολογία αξιολόγησης καθώς και τα κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης συντάσσονται από την ΔΑ/ ΕΦ και εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης.

Η επιλογή της μεθοδολογίας αξιολόγησης, η προσαρμογή (προσθήκη, εξειδίκευση) των προτεινόμενων, στον παρόντα Οδηγό, κριτηρίων αξιολόγησης καθώς και η βαρύτητα και η βαθμολόγηση αυτών, που θα γίνει από τη ΔΑ/ ΕΦ διαφοροποιείται, ανάλογα με τις δράσεις και τους ειδικότερους στόχους της πρόσκλησης, με την ίδια διαδικασία, δηλαδή κατόπιν έγκρισης από την Επιτροπή Παρακολούθησης. Στην περίπτωση προσκλήσεων δράσεων με κοινά χαρακτηριστικά ή και περιεχόμενο από διαφορετικές ΔΑ/ ΕΦ (π.χ. πρόσκληση για τη βελτίωση υποδομών υγείας από δύο διαφορετικές ΕΥΔ ΠΕΠ) συστήνεται η εφαρμογή συναφών κριτηρίων αξιολόγησης, χάριν συνεκτικότητας. Για το σκοπό αυτό ενθαρρύνεται η αμοιβαία ενημέρωση των ΔΑ/ ΕΦ και η μεταξύ τους επικοινωνία.

Σε κάθε περίπτωση η μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης θα πρέπει να είναι διαφανή και σαφώς περιγεγραμμένα και να συνοδεύουν την πρόσκληση υποβολής προτάσεων, ώστε να είναι εκ των προτέρων γνωστοί οι όροι και οι προϋποθέσεις αξιολόγησης των αιτήσεων. Είναι προφανές ότι τα εγκεκριμένα κριτήρια δεν μπορούν να τροποποιούνται κατά τη διαδικασία της επιλογής των πράξεων στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης.

2.1 Μεθοδολογία αξιολόγησης

Οι βασικές μεθοδολογίες αξιολόγησης είναι:

(Α) Άμεση Αξιολόγηση

Εφόσον επιλεγεί η άμεση αξιολόγηση, στην Πρόσκληση ορίζεται η αρχική καθώς και η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης των δυνητικών δικαιούχων. Κάθε αίτηση που υποβάλλεται αξιολογείται άμεσα χωρίς να απαιτείται να παρέλθει η προθεσμία υποβολής. Εφόσον η αίτηση ικανοποιεί τα κριτήρια που ορίζονται στην Πρόσκληση προωθείται για ένταξη στο ΕΠ. Η αξιολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων συνεχίζεται, με τη σειρά της ημερομηνίας του πρωτοκόλλου υποβολής, μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της Πρόσκλησης ή αξιολογηθεί ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων.

Στην περίπτωση εξάντλησης του διαθέσιμου προϋπολογισμού, η ΔΑ/ ΕΦ ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας του ΕΠ ή και του ΕΦ.

(Β) Συγκριτική Αξιολόγηση

Στη συγκριτική αξιολόγηση ορίζεται στην Πρόσκληση η αρχική καθώς και η καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία πρέπει να υποβληθούν οι αιτήσεις χρηματοδότησης των δυνητικών δικαιούχων, αλλά η αξιολόγηση όλων των προτάσεων πρέπει να ολοκληρωθεί μετά την καταληκτική ημερομηνία και τα αποτελέσματα να ανακοινωθούν ταυτόχρονα για όλες τις προτάσεις. Από τα κριτήρια τα οποία βαθμολογούνται προκύπτει η συνολική βαθμολογία της κάθε πρότασης, βάσει της οποίας θα καθοριστεί η σειρά κατάταξης των προτάσεων. Οι προτάσεις που επιλέγονται για χρηματοδότηση (μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της Πρόσκλησης) είναι εκείνες με τις υψηλότερες βαθμολογίες, εφόσον ικανοποιούνται και ενδεχόμενες ελάχιστες προϋποθέσεις έγκρισης που προσδιορίζονται στην Πρόσκληση.

Επιλογή μεθοδολογίας Αξιολόγησης

Για τη λήψη της απόφασης σχετικά με τη μεθοδολογία αξιολόγησης που θα επιλεγεί, πρέπει να συνεκτιμηθούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε μεθόδου και να τεκμηριώνεται από τη ΔΑ/ ΕΦ η επιλεγείσα μεθοδολογία στην Επιτροπή Παρακολούθησης, ειδικά στις περιπτώσεις που επιλέγεται η άμεση αξιολόγηση.

Κατά κανόνα η άμεση αξιολόγηση είναι ταχύτερη κατά τη διεκπεραίωση των διαδικασιών της, και επιτρέπει στους δυνητικούς δικαιούχους που διαθέτουν ετοιμότητα υποβολής προτάσεων (και πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις της Πρόσκλησης) να χρηματοδοτηθούν χωρίς σημαντικές καθυστερήσεις, αφού κάθε πρόταση αξιολογείται μόλις υποβληθεί. Όμως, δεν επιτρέπει σύγκριση και ιεράρχηση μεταξύ των προτάσεων προκειμένου να επιλεγούν αυτές οι οποίες συνεισφέρουν περισσότερο στα επιδιωκόμενα αποτελέσματα της πρόσκλησης.

Αντιθέτως, κατά κανόνα η συγκριτική αξιολόγηση είναι περισσότερο χρονοβόρα και σύνθετη διαδικασία, απαιτεί μεγαλύτερη επεξεργασία για την εξειδίκευσή της στις ιδιαίτερες απαιτήσεις της κάθε Πρόσκλησης αλλά πλεονεκτεί σημαντικά στην τεκμηρίωση της επιλογής των πλέον κατάλληλων πράξεων, αφού κάθε πρόταση συνοδεύεται από αναλυτική κλιμακούμενη βαθμολόγηση των κριτηρίων, βάσει της οποίας επιλέγονται τελικά οι προτάσεις με τη μεγαλύτερη συνολική βαθμολογία. Στο πλαίσιο αυτό **συστήνεται προς τις ΔΑ/ ΕΦ να προσφεύγουν κατά κανόνα σε συγκριτική αξιολόγηση** και κατ' εξαίρεση σε άμεση.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω για την επιλογή της καταλληλότερης μεθοδολογίας αξιολόγησης πρέπει να συνεκτιμώνται παράμετροι που συσχετίζονται με τα ειδικότερα χαρακτηριστικά της κάθε Πρόσκλησης. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- το πλήθος και οι αρμοδιότητες των δυνητικών δικαιούχων
Στην περίπτωση που η Πρόσκληση απευθύνεται σε συγκεκριμένο δυνητικό δικαιούχο (π.χ. λόγω θεσμικής αποκλειστικής αρμοδιότητας) είναι προφανές ότι θα επιλεγεί η άμεση αξιολόγηση. Αντιθέτως, για Προσκλησεις που απευθύνονται σε πολλούς δυνητικούς δικαιούχους που διεκδικούν «ανταγωνιστικά» την χρηματοδότηση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης πλεονεκτεί η συγκριτική αξιολόγηση.
- το φυσικό αντικείμενο των πράξεων
- Σε ορισμένες κατηγορίες πράξεων, όπως ερευνητικά προγράμματα, η συγκριτική αξιολόγηση πλεονεκτεί έναντι της άμεσης. Στην περίπτωση όμως που η Πρόσκληση αφορά διακριτές πράξεις συμπληρωματικές μεταξύ τους (είναι δηλαδή αναγκαία η υλοποίηση όλων των πράξεων προκειμένου να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος στόχος χωρίς όμως η ανάθεση του συνόλου των πράξεων να αφορά τον ίδιο δικαιούχο) η άμεση αξιολόγηση είναι πιθανώς πιο αποτελεσματική. Επίσης, η άμεση αξιολόγηση είναι προσφορότερη για πράξεις, η υλοποίηση των οποίων είναι επιβεβλημένη από ανελαστικές υποχρεώσεις της χώρας σε επίπεδο ΕΕ, και περιγράφονται με σαφήνεια στην Πρόσκληση.
- το ύψος του διαθέσιμου προϋπολογισμού (συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη)
Εφόσον οι πόροι που θα διατεθούν μέσω της Πρόσκλησης εκτιμάται ότι επαρκούν για τη χρηματοδότηση των προτάσεων που τελικά θα υποβληθούν (π.χ. πράξεις υποδομών όπου είναι γνωστές στη ΔΑ/ ΕΦ οι ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν) η άμεση αξιολόγηση πλεονεκτεί (εφόσον άλλοι παράγοντες δεν συνηγορούν για το αντίθετο). Αντίθετα, αν ο διαθέσιμος προϋπολογισμός δεν μπορεί να καλύψει το σύνολο των καταγεγραμμένων αναγκών, είναι σκόπιμη η επιλογή της συγκριτικής αξιολόγησης.
- αν είναι έργο τμηματοποιημένο (phasing)
Για τα τμηματοποιημένα (phasing) έργα επιλέγεται αποκλειστικά η άμεση αξιολόγηση.
- αν η πρόσκληση αφορά πράξεις για την υλοποίηση των οποίων απαιτούνται προπαρασκευαστικές ενέργειες (όπως μελέτες, έρευνες, απαλλοτριώσεις κλπ)
Για τις πράξεις αυτές, που περιλαμβάνουν προπαρασκευαστικές ενέργειες, είναι σκόπιμη η επιλογή της συγκριτικής αξιολόγησης.

Είναι προφανές ότι όλες οι ανωτέρω παράμετροι πρέπει να συνεκτιμώνται συνδυαστικά κατά την επιλογή της μεθοδολογίας αξιολόγησης των προτάσεων.

2.2 Στάδια επιλογής πράξεων

Η διαδικασία αξιολόγησης των προς χρηματοδότηση πράξεων διενεργείται σε δύο στάδια:

- ΣΤΑΔΙΟ Α' : Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης
- ΣΤΑΔΙΟ Β' : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά κριτήριο / ομάδα κριτηρίων

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από τα αρμόδια στελέχη της ΔΑ/ ΕΦ ή και εξωτερικούς αξιολογητές, με απόφαση της ΔΑ/ΕΦ, για τους οποίους διασφαλίζεται, σε κάθε περίπτωση, ότι:

- δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων
- διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία για τη διενέργεια της αξιολόγησης

Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης (άμεση ή συγκριτική), η ΔΑ/ ο ΕΦ δύναται να ζητήσει σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολόγησης την υποβολή *συμπληρωματικών στοιχείων* και *διευκρινήσεων*.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης. Οι *διευκρινίσεις* είναι στοιχεία που ζητούνται από τον/τους αξιολογητή/τες με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της πρότασης.

Ειδικά για την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων, η ΔΑ/ ο ΕΦ ενημερώνει εγγράφως το δυνητικό δικαιούχο, με τη χρήση του *Εντύπου Ε.Ι.2_1 «Επιστολή για υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων για την εξέταση της αίτησης χρηματοδότησης»*. Ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να αποστείλει τα αιτηθέντα συμπληρωματικά στοιχεία εντός συγκεκριμένης προθεσμίας που τίθεται από τη ΔΑ. Συστήνεται στις ΔΑ/ ΕΦ να τίθεται ολιγοήμερη προθεσμία στο δικαιούχο (πχ. 2-5 εργάσιμες μέρες), δεδομένου ότι θα αφορούν στοιχεία που εκ παραδρομής δεν συμπεριλήφθησαν στη υποβληθείσα πρόταση. Εφόσον τα συμπληρωματικά στοιχεία δεν υποβληθούν εμπρόθεσμα η πρόταση απορρίπτεται. Στην περίπτωση άμεσης αξιολόγησης, η πρόταση αξιολογείται με βάση τον αριθμό πρωτοκόλλου/ ημερομηνία παραλαβής των συμπληρωματικών στοιχείων.

2.3 Κριτήρια επιλογής πράξεων

2.3.1 ΣΤΑΔΙΟ Α' : Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Το Στάδιο Α' έχει στόχο να διασφαλίσει, ανεξάρτητα από τη μεθοδολογία της αξιολόγησης (συγκριτική ή άμεση), τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και στην πρόσκληση, προκειμένου η πρόταση να προχωρήσει στο Στάδιο Β' της αξιολόγησης.

Σύμφωνα με τη διαδικασία ΔΙ_2 οι αιτήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ. Κατά την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης, γίνεται από το σύστημα ένας **αρχικός έλεγχος συμβατότητας της πρότασης**, με τον οποίο ελέγχεται εάν:

- ✓ Η ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης είναι εντός της προθεσμίας που τίθεται στην πρόσκληση
- ✓ Ο αιτούμενος προϋπολογισμός της πρότασης είναι εντός ορίων, εφόσον τίθενται στην πρόσκληση
- ✓ Το τεχνικό δελτίο είναι πλήρως συμπληρωμένο

Στη συνέχεια εξετάζεται η επιλεξιμότητα της πρότασης ως προς τα επιμέρους κριτήρια όπως έχουν εγκριθεί από τις οικείες Επιτροπές Παρακολούθησης. Ειδικότερα εξετάζεται:

- Εάν ο φορέας που υποβάλλει την πρόταση εμπίπτει στις κατηγορίες δυνητικών δικαιούχων που ορίζονται στην πρόσκληση
- Εάν ο φορέας που υποβάλλει την πρόταση έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης του έργου. Ο έλεγχος γίνεται με βάση στοιχεία τεκμηρίωσης (π.χ. κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων κλπ) που

υποβάλλονται συνημμένα κατά την υποβολή του αιτήματος και τα οποία πρέπει να προσδιορίζονται στην πρόσκληση

- Η τυπική πληρότητα της υποβαλλόμενης πρότασης. Εξετάζεται αν, για την υποβολή της πρότασης, ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία, αν τα τυποποιημένα έντυπα είναι συμπληρωμένα και έχουν επισυναφθεί όλα τα συνοδευτικά έγγραφα σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σχετική πρόσκληση και ειδικότερα:
 - Η αίτηση χρηματοδότησης πράξης, υπογεγραμμένη από το νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα
 - Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ)
 - Λοιπά στοιχεία που προσδιορίζονται στην εκάστοτε πρόσκληση από τη ΔΑ/ ΕΦ (π.χ. μελέτες, διοικητικές πράξεις, υπολογισμός των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 κλπ).
- Εάν η περίοδος υλοποίησης της προτεινόμενης προς συγχρηματοδότηση πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του προγράμματος, εκτός εάν στην πρόσκληση ορίζεται διαφορετική προθεσμία
- Ότι δεν έχει περαιωθεί το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πράξης μέχρι την ημερομηνία που ο δυνητικός δικαιούχος υπέβαλε την αίτηση χρηματοδότησης. Τονίζεται ότι σύμφωνα με τον Καν. 1303/2013, άρθρο 65, παράγραφος 6: «Οι πράξεις δεν επιλέγονται για χρηματοδότηση από τα ΕΔΕΤ σε περίπτωση που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως πριν να υποβάλει ο δικαιούχος στη διαχειριστική αρχή την αίτηση χρηματοδότησης βάσει του προγράμματος, ανεξάρτητα αν ο δικαιούχος έχει εκτελέσει όλες τις σχετικές πληρωμές».
- Ότι η προτεινόμενη πράξη δεν περιλαμβάνει τμήμα επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση η οποία έπαυσε ή μετεγκαταστάθηκε εκτός της περιοχής του προγράμματος εντός πέντε ετών από την τελική πληρωμή στο δικαιούχο ή εντός της προθεσμίας που οριζόταν στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων (σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καν. 1303/2013)
- Εάν η Πράξη εμπίπτει στους Θεματικούς Στόχους, τις Επενδυτικές Προτεραιότητες και Ειδικούς στόχους ή/ και στα πεδία παρέμβασης/ δράσεις της εκάστοτε πρόσκλησης.
- Εάν διασφαλίζεται η μη διπλή χρηματοδότηση της ίδιας δαπάνης από άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα, χρηματοδοτικά εργαλεία ή /και εθνικούς πόρους.
- Εάν υποβάλλονται αποφάσεις των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμόδιων οργάνων, όπου αυτό προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία.
- Στην περίπτωση πράξεων Τεχνικής Βοήθειας (ΤΒ), εάν η πράξη υποβάλλεται στο πλαίσιο εγκεκριμένου Προγράμματος ΤΒ.

➡ **ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ Α' :**

Όλα τα παραπάνω κριτήρια του Σταδίου Α', με εξαίρεση τα δύο τελευταία, τα οποία ενδέχεται να μην απαιτούνται, έχουν **υποχρεωτική εφαρμογή** και η θετική τους αξιολόγηση (ΝΑΙ) αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεκινήσει το Στάδιο Β' της αξιολόγησης των προτάσεων. Διαφορετικά η πρόταση απορρίπτεται και ενημερώνεται σχετικά ο δυνητικός Δικαιούχος.

2.3.2 ΣΤΑΔΙΟ Β' : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Κατά το Στάδιο Β' διενεργείται η αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης τα οποία διακρίνονται σε **πέντε βασικές ομάδες**. Ακολουθώντας, παρατίθενται ενδεικτικά στοιχεία που δύνανται να αξιολογηθούν για επιμέρους κριτήρια επιλογής πράξεων:

1^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ : Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης

Κατά την εξέταση της εν λόγω ομάδας κριτηρίων αξιολογείται:

- **Πληρότητα και σαφήνεια του φυσικού αντικείμενου της προτεινόμενης πράξης**, όσον αφορά: α) στα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά της, β) στη μεθοδολογία υλοποίησης (επιλογή μεθοδολογίας και ανάλυση της υλοποίησης της πράξης ή των επιμέρους υποέργων αυτής, απαιτούμενες ενέργειες, χρονική αλληλουχία ενεργειών), γ) στην αποτύπωση των παραδοτέων της πράξης, δ) στα μέτρα δημοσιότητας/ επικοινωνίας της προτεινόμενης πράξης (καταλληλότητα δράσεων επικοινωνίας, ανάλογης έκτασης με την προτεινόμενη πράξη).
 - ➡ Τα κριτήρια μπορεί να είναι είτε Δυαδικά (ναι/όχι) ή Δυαδικά με αντιστοίχιση ποσοτικών τιμών ή Βαθμολογούμενα.
- **Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού** της πράξης σε σχέση με το προτεινόμενο για συγχρηματοδότηση φυσικό της αντικείμενο.

Ενδεικτικά στοιχεία που αξιολογούνται αποτελούν:

(α) η **πληρότητα** του προτεινόμενου **προϋπολογισμού** (εξετάζεται εάν περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου/ παραδοτέων).

(β) το κατά πόσο η **κοστολόγηση** της προτεινόμενης πράξης είναι **εύλογη**. Πιο συγκεκριμένα:

1) Εφόσον προβλέπεται από την Πρόσκληση η χρηματοδότηση της πράξης να γίνει βάσει παραστατικών:

1.1) Στις περιπτώσεις που ο προϋπολογισμός προκύπτει από κανονιστικές πράξεις, όπως αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργού για την έγκριση, αναπροσαρμογή και τροποποίηση των ενιαίων τιμολογίων Έργων Οδοποιίας, Υδραυλικών, Λιμενικών, Οικοδομικών και Πρασίνου, και ο βαθμός ωριμότητας της πράξης το επιτρέπει (π.χ. σύνταξη τευχών δημοπράτησης) τόσο οι τιμές μονάδας όσο και ο συνολικός προϋπολογισμός των υποέργων/πράξης θεωρείται ρεαλιστικός.

1.2) Σε άλλη περίπτωση για την εκτίμηση του προϋπολογισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν στοιχεία όπως:

- πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης
- μη δεσμευτικές προσφορές (πχ τουλάχιστον δύο προσφορές από δύο ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές) που υποβάλλονται από τον δυνητικό δικαιούχο.

2) Εφόσον προβλέπεται στη σχετική Πρόσκληση η χρηματοδότηση της προτεινόμενης πράξης να ακολουθήσει μία από τις μεθόδους απλοποιημένου κόστους (τυποποιημένες κλίμακες κόστους κατά μονάδα, κατ' αποκοπή ποσών που δεν υπερβαίνουν τις 100.000 EUR δημόσιας συμμετοχής, κατ' αποκοπή χρηματοδότηση που καθορίζεται με την εφαρμογή ενός ποσοστού σε μια ή περισσότερες προκαθορισμένες κατηγορίες δαπανών), εξετάζεται η ορθή εφαρμογή της σχετικής μεθοδολογίας, όπως καθορίζεται στην Πρόσκληση.

(γ) η **ορθή κατανομή του Π/Υ** στις επιμέρους εργασίες/είδη δαπανών και το εύλογο του Π/Υ στις εργασίες /είδη δαπανών σε σχέση με το προτεινόμενο φυσικό αντικείμενο/παραδοτέα, τη συμμόρφωση με τους

εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας και τους τυχόν ειδικότερους όρους της πρόσκλησης, ώστε να αποφεύγονται μη αναγκαία ή μη επιλέξιμα κόστη.

➡ Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι)

- **Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος** ολοκλήρωσης της πράξης η οποία εξετάζεται σε σχέση με:

α) το φυσικό αντικείμενο

β) την επιλεγμένη μέθοδο υλοποίησης (αυτεπιστασία, ανάθεση κλπ)

γ) τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης π.χ. αρχαιολογικά ευρήματα ή πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης όπως κήρυξη απαλλοτριώσεων κλπ.

δ) το επίπεδο ωριμότητας της πράξης.

Ως βάση μπορούν να χρησιμοποιηθούν χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί, με βάση την πρότερη εμπειρία της ΔΑ/ΕΦ και άλλα διαθέσιμα εργαλεία.

Ειδικότερα, σε σχέση με την ανάθεση του κυρίου υποέργου (ή των κυρίων υποέργων) διευκρινίζεται ότι το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της ανάθεσης δεν πρέπει να υπερβαίνει τις προθεσμίες που ορίζονται στον Ν. 4314/2014(άρθρο 28).

➡ Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι)

2^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών και τήρηση θεσμικού πλαισίου

- **Τήρηση εθνικών και κοινοτικών κανόνων ως προς τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών και εθνικών κανόνων για την απασχόληση προσωπικού.** Εξετάζεται εάν το προτεινόμενο στο ΤΔΠ θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των υποέργων συνάδει με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο.

Εφόσον έχουν προηγηθεί της αίτησης χρηματοδότησης σχετικές ενέργειες, εξετάζεται εάν ο δικαιούχος έχει τηρήσει μέχρι τη στιγμή της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης τους κατά περίπτωση ισχύοντες εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για την προτεινόμενη πράξη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διαδικασίες έγκρισης σταδίων δημοσίων συμβάσεων ΔΙΙ_2, ΔΙΙ_3, ΔΙΙ_4 του Εγχειριδίου Διαδικασιών του ΣΔΕ. Στις περιπτώσεις που κατά τη διαδικασία της εξέτασης της διαδικασίας διακήρυξης (βλ. ΔΙΙ_2) και της διαδικασίας ανάληψης νομικής δέσμευσης (βλ. ΔΙΙ_3), εντοπιστεί παρατυπία, στη διατύπωση γνώμης, ορίζονται τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα ή το ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης που επιβάλλεται από τη ΔΑ/ΕΦ, κατά τα ειδικά οριζόμενα στην απόφαση της Επιτροπής C (2013) 9527 final/19.12.2013 και την ΚΥΑ Δημοσιονομικών Διορθώσεων.

➡ Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι)

- **Η πράξη ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης:**

Εξετάζεται εφόσον η πράξη ενέχει στοιχεία κρατικών ενισχύσεων. Εφόσον η απάντηση είναι θετική πρέπει να αποτυπώνονται οι ενέργειες στις οποίες έχει προβεί ο δικαιούχος ώστε να διασφαλίσει εκ των προτέρων το συμβιβασμό της χορηγούμενης με το δίκαιο του ανταγωνισμού περί κρατικών ενισχύσεων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μία αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από την Συνθήκη και ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο συνημμένο **Παράρτημα ΙΙΙ** δίνονται κατευθύνσεις / οδηγίες ώστε να εξετάζεται εάν η πράξη ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

➡ Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).

- **Αειφόρος ανάπτυξη** Εξετάζεται με ποιο τρόπο η προτεινόμενη πράξη σέβεται τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης ειδικότερα σε σχέση με τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις της εγκεκριμένης ΚΥΑ Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κάθε ΕΠ.

➡ Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).

- **Προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης.** Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη προασπίζει την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και αποτρέπει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλής, εθνικής καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού.

➡ Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).

- **Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.** Εξετάζεται πώς η πράξη διασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε περίπτωση κατά την οποία μία πράξη έχει ήδη συμβασιοποιηθεί και δεν έχει γίνει πρόβλεψη για τα ΑΜΕΑ, εφόσον απαιτείται από τη φύση της πράξης και την κείμενη νομοθεσία, η θετική αξιολόγηση θα πρέπει να τεκμηριώνεται με τη δέσμευση του δυνητικού δικαιούχου ότι θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προσαρμογής για εξασφάλιση προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ με δικά του έξοδα. Για την εξειδίκευση του κριτηρίου αυτού επισυνάπτεται σχετικό **Παράρτημα ΙΙ**.

Ειδικά για το εν λόγω κριτήριο διευκρινίζεται ότι η θετική απάντηση («ΝΑΙ») καλύπτει τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Στην πράξη περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα στα ΑμεΑ.
- Δεν προβλέπονται απαιτήσεις για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της πράξης βάσει της οποίας δεν κωλύεται (π.χ. περίπτωση ανακατασκευής τάπητα οδοστρώσας κλπ) ή δεν απαιτείται η προσβασιμότητα στα ΑμεΑ (π.χ. Προγράμματα τύπου «Εξοικονομώ κατ' οίκον» κλπ).

➡ Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).

Σημειώνεται ότι δεν μπορεί να ενταχθεί πράξη η οποία συμβάλλει αρνητικά έστω και σε ένα από τα παραπάνω πέντε κριτήρια.

3^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Σκοπιμότητα πράξης

Προκειμένου να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα μιας πράξης αυτή εξετάζεται ως προς τα παρακάτω κριτήρια:

- **Αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης:** Εξετάζεται η παρεχόμενη στο ΤΔΠ τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης και ο τρόπος με τον οποίο η προτεινόμενη πράξη συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανάγκης ή προβλήματος που έχει εντοπιστεί και του ειδικού στόχου που έχει προσδιοριστεί.

➡ Ο τρόπος βαθμολόγησης του κριτηρίου προσδιορίζεται από τη ΔΑ/ ΕΦ.

- **Αποτελεσματικότητα:** Εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών, όπως προσδιορίζονται στην Πρόσκληση.

Ο βαθμός συμβολής εκφράζεται ως πηλίκο των τιμών ενός δείκτη εκροής για την πράξη και την πρόσκληση: $P_n = (\text{δείκτης εκροής } n \text{ πράξης}) / (\text{δείκτης εκροής για την Πρόσκληση})$. Εφόσον η προτεινόμενη πράξη συνεισφέρει σε δύο ή περισσότερους δείκτες εκροών τα πηλικά P_{n1} συντίθενται με κατάλληλους συντελεστές στάθμισης: $P_n = \alpha \cdot P_{n1} + \beta \cdot P_{n2} + \dots$ όπου α, β, \dots οι συντελεστές στάθμισης. Στην περίπτωση αυτή η ΔΑ/ ΕΦ καθορίζει τους συντελεστές στάθμισης συνεκτιμώντας μία σειρά από παράγοντες

όπως, το αν ο δείκτης συμπεριλαμβάνεται στο πλαίσιο επίδοσης ή αν συμβάλλει στην στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, προσδίδοντας στους δείκτες αυτούς υψηλότερο συντελεστή στάθμισης.

➡ Το κριτήριο αυτό είναι Δυαδικό με αντιστοίχιση σε ποσοτικές τιμές ή Βαθμολογούμενο, εφόσον γίνεται χρήση του τύπου του βαθμού συμβολής.

- **Αποδοτικότητα:** Εξετάζεται η σχέση των αναμενόμενων εκροών της προτεινόμενης πράξης με τον αντίστοιχο προϋπολογισμό βάσει της οποίας υπολογίζεται το μοναδιαίο κόστος ανά μονάδα του δείκτη εκροής από την υλοποίησή της. Η αποδοτικότητα εκφράζεται ως το πηλίκο $\Pi = (\text{δείκτης εκροών πράξης} / \text{δείκτης εκροών για το σύνολο της Πρόσκλησης})$ προς (προϋπολογισμό πράξης / προϋπολογισμό Πρόσκλησης). Εφόσον η προτεινόμενη πράξη συνεισφέρει σε δύο ή περισσότερους δείκτες εκροών, τα πηλικά Π_i συντίθενται με κατάλληλους συντελεστές στάθμισης, όπως παρουσιάστηκε παραπάνω.

➡ Το κριτήριο αυτό είναι Δυαδικό με αντιστοίχιση σε ποσοτικές τιμές ή Βαθμολογούμενο, εφόσον γίνεται χρήση του τύπου της αποδοτικότητας.

- **Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση:** Ο δικαιούχος θα πρέπει να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο τα παραδοτέα της προτεινόμενης πράξης θα αξιοποιηθούν. Πχ σε περίπτωση πράξεων υποδομών, όπου απαιτείται συντήρηση και λειτουργία, ο δικαιούχος θα πρέπει να αναφέρει την ύπαρξη σχετικών φορέων/ δομών/μηχανισμών λειτουργίας ή να προβλέπει τις αναγκαίες ενέργειες με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συντήρηση και λειτουργία. Σε περίπτωση πράξεων που δεν ενέχουν λειτουργία θα πρέπει να επεξηγείται ο τρόπος αξιοποίησης των αποτελεσμάτων. Κατά περίπτωση και ανάλογα με τον τύπο των δράσεων η ΔΑ/ ΕΦ προσδιορίζει στην πρόσκληση τα απαραίτητα στοιχεία/ τεκμήρια που απαιτούνται για την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου.

Σημειώνεται ότι κατά την ολοκλήρωση μίας πράξης θα πρέπει να εξασφαλίζεται η λειτουργικότητά της.

➡ Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).

- **Καινοτομία:** Για ορισμένες κατηγορίες δράσεων, η ΔΑ μπορεί να εισάγει κριτήρια για την αξιολόγηση της καινοτομίας μίας προτεινόμενης πράξης.

➡ Ο τρόπος βαθμολόγησης του κριτηρίου προσδιορίζεται από τη ΔΑ/ ΕΦ.

- **Συνέργεια και συμπληρωματικότητα** της προτεινόμενης πράξης με άλλα έργα που είναι είτε ολοκληρωμένα είτε σε εξέλιξη στο πλαίσιο του ΕΠ ή άλλων προγραμμάτων, ώστε να εξασφαλίζεται το μέγιστο δυνατό πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα από την υλοποίησή της.

➡ Ο τρόπος βαθμολόγησης του κριτηρίου προσδιορίζεται από τη ΔΑ/ ΕΦ.

4^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Ωριμότητα

Τα κριτήρια αυτά μπορεί να καλύπτουν:

- **Στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης της πράξης:** Εξετάζεται ο βαθμός ωριμότητας της πράξης από την άποψη της εξέλιξης των απαιτούμενων προπαρασκευαστικών ενεργειών (μελέτες, έρευνες, αδειοδοτήσεις, εγκρίσεις, τεύχη δημοπράτησης, κλπ) για την έναρξη της υλοποίησής της. Η αξιολόγηση της ωριμότητας της προτεινόμενης πράξης μπορεί να διενεργείται ανά υποέργο και η εκτίμηση της συνολικής ωριμότητας της πράξης προκύπτει από τον μέσο όρο ή τον σταθμισμένο μέσο όρο των επιμέρους τιμών. Η στάθμιση επιλέγεται ανάλογα με το είδος και τη φύση της πράξης και τις απαιτούμενες αλληλουχίες ανάμεσα στα υποέργα, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η συνολική ωριμότητα μίας πράξης αξιολογείται με βάση την ωριμότητα των υποέργων εκείνων που την επηρεάζουν περισσότερο.
- **Βαθμός προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών:** Εξετάζεται ο βαθμός προόδου συγκεκριμένων διοικητικών ή άλλων ενεργειών, πέραν αυτών που εξετάζονται στο πλαίσιο του ανωτέρω κριτηρίου, οι

οποίες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης(πχ διαδικασία απόκτησης γης, έγκρισης από συμβούλια κλπ) .

➡ Τα κριτήρια της 4^{ης} Ομάδας είναι Δυαδικά με αντιστοίχιση σε ποσοτικές τιμές ή Βαθμολογούμενα.

5^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Διοικητική, Επιχειρησιακή και Χρηματοοικονομική ικανότητα δυνητικού δικαιούχου

Κατά την εξέταση της εν λόγω ομάδας κριτηρίων αξιολογείται:

- **Η Διοικητική ικανότητα του φορέα της πρότασης (δυνητικός δικαιούχος):** Εξετάζεται κατά πόσο ο δυνητικός δικαιούχος διαθέτει την οργανωτική δομή και τις απαραίτητες διαδικασίες για την υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης.
➡ Το κριτήριο αυτό είναι δυαδικό (ναι/όχι).
- **Η Επιχειρησιακή ικανότητα του δυνητικού δικαιούχου,** η οποία εξετάζεται με τα ακόλουθα κριτήρια:
 - α. Την προηγούμενη εμπειρία του δυνητικού δικαιούχου στην υλοποίηση παρόμοιων πράξεων
 - β. Τη διαθεσιμότητα/ επάρκεια προσωπικού (ομάδα έργου), δηλαδή το πλήθος και τα προσόντα (εκπαίδευση – επαγγελματική εμπειρία) των στελεχών που θα απασχοληθούν στην υλοποίηση της πράξης.➡ Το κριτήριο αυτό μπορεί να είναι είτε Δυαδικό (ναι/όχι) ή Δυαδικό με αντιστοίχιση ποσοτικών τιμών ή Βαθμολογούμενο.
- **Η Χρηματοοικονομική ικανότητα του δυνητικού δικαιούχου.** Εξετάζεται η δυνατότητα του δικαιούχου να συμβάλλει με ίδιους πόρους στην υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης. Το κριτήριο αυτό εξετάζεται μόνο εφόσον απαιτείται η καταβολή ίδιων πόρων.
➡ Το κριτήριο αυτό είναι δυαδικό (ναι/όχι) ή δεν εφαρμόζεται.

Ο τρόπος αξιολόγησης της διαχειριστικής ικανότητας παρουσιάζεται αναλυτικότερα στο **Παράρτημα Ι**.

2.4 Προσαρμογή κριτηρίων και προσδιορισμός τρόπου βαθμολόγησής τους

Τα προαναφερόμενα κριτήρια αποτελούν κατευθύνσεις τις οποίες πρέπει να λάβει υπόψη η ΔΑ/ ΕΦ κατά την σύνταξη των κριτηρίων επιλογής πράξεων στο πλαίσιο κάθε πρόσκλησης. Οι ΔΑ/ ΕΦ θα εξειδικεύσουν/προσθέσουν επιπλέον κριτήρια με την προϋπόθεση ότι δεν έρχονται σε αντίθεση με αυτά που περιγράφονται στον παρόντα Οδηγό. Όλα τα προαναφερόμενα κριτήρια πρέπει να αξιολογούνται είτε δυαδικά (ΝΑΙ/ ΟΧΙ) είτε με κλίμακα (βαθμολόγηση).

Είναι προφανές πως υπάρχει πλήθος τρόπων βαθμολόγησης -τόσο στην περίπτωση της συγκριτικής όσο και της άμεσης αξιολόγησης- που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν προκειμένου να αξιολογηθούν οι προτάσεις πράξεων σύμφωνα με τα κριτήρια που ενέκρινε η Επιτροπή Παρακολούθησης, π.χ.:

1. Με δυαδική βαθμολόγηση (ΝΑΙ/ΟΧΙ) και αποκλεισμό κατά κριτήριο (όλα τα κριτήρια «ΝΑΙ»),
2. Με δυαδική βαθμολόγηση και αντιστοίχιση των τιμών ΝΑΙ/ΟΧΙ σε ποσοτικές τιμές (Δυαδικό κριτήριο με όριο θετικής αξιολόγησης)
3. Με βαθμολόγηση ορισμένων κριτηρίων ή και θέσπιση ορίων θετικής αξιολόγησης κατά κριτήριο ή ομάδα κριτηρίων ή στο σύνολο, με συνολικό βαθμό με συντελεστές στάθμισης κατά κριτήριο ή ομάδα κριτηρίων,
4. οποιοσδήποτε συνδυασμός των ανωτέρω.

Για κάθε εξειδικευμένο κριτήριο, η ΔΑ/ ΕΦ πρέπει να ορίσει τον **τρόπο βαθμολόγησής** του, δηλαδή τις **τιμές** που δύναται να λάβει το εν λόγω κριτήριο και τις καταστάσεις στις οποίες αντιστοιχούν οι εν λόγω τιμές. Είναι σκόπιμο – όπου είναι εφικτό –η ΔΑ/ ΕΦ να αναλύει/εξειδικεύει τα επίπεδα με ποσοτικούς όρους.

Οι τιμές του κριτηρίου, ακόμη και στην περίπτωση του δυαδικού συστήματος, μπορεί να αντιστοιχούν σε ποσοτικοποιημένες καταστάσεις. Η τιμή του κριτηρίου μπορεί επίσης να προκύπτει από μαθηματικό τύπο, ο οποίος βασίζεται σε τιμές ποσοτικοποιημένων μεταβλητών.

Είναι προφανές πως ο βαθμός είναι αποτέλεσμα ουσιαστικής κρίσης κατά την αξιολόγηση και θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς για κάθε κατηγορία κριτηρίων στους πίνακες αξιολόγησης.

Η επιλογή **δυναμικής βαθμολόγησης σε όλα τα κριτήρια** αρμόζει μόνο στην περίπτωση των προσκλήσεων **άμεσης αξιολόγησης**, γεγονός που πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την εξειδίκευση των κριτηρίων (σημείο 1). Αν υιοθετηθεί δυναμική βαθμολόγηση με ποσοτικές τιμές (σημείο 2) για ένα ή περισσότερα κριτήρια, πρέπει να καθοριστούν τα αντίστοιχα ελάχιστα αποδεκτά όρια και ο τρόπος σύνθεσης, προκειμένου να καταλήγει σε δυναμική βαθμολόγηση στο τελικό αποτέλεσμα (ΝΑΙ/ΟΧΙ), δεδομένου ότι οι προτάσεις δεν συγκρίνονται μεταξύ τους, αλλά απαιτείται να έχουν μια συγκεκριμένη στάθμη επάρκεια. Προτείνεται, κατά την άμεση αξιολόγηση, τα κριτήρια της 3^{ης} Ομάδας **«Αποδοτικότητα» και «Αποτελεσματικότητα»** καθώς και τα κριτήρια της 4^{ης} ομάδας **«Ωριμότητα Πράξης»** να αξιολογηθούν με αντιστοίχιση της επιλογής «ΝΑΙ» σε ποσοτική τιμή.

Στην περίπτωση των προσκλήσεων **συγκριτικής αξιολόγησης**, δύο τουλάχιστον κατηγορίες κριτηρίων πρέπει να επιδέχονται **βαθμολόγηση με πολλαπλές τιμές**, ώστε να προκύπτουν κατά το δυνατόν διαφορετικοί τελικοί βαθμοί ανά πρόταση και να αποφεύγεται η ισοβαθμία. Πρέπει να επιλεγεί ο κατάλληλος συνδυασμός τιμών και αριθμού κριτηρίων που επιδέχονται πολλαπλή τιμή ώστε με το πέρας της αξιολόγησης να προκύπτει επαρκής βαθμολογική διαφοροποίηση των προτάσεων στην τελική κατάταξη (αποφυγή μεγάλου αριθμού ισοβαθμιών). Στην περίπτωση αυτή συστήνεται να υπάρχει στάθμιση των αποτελεσμάτων μεταξύ των ομάδων κριτηρίων, με την ομάδα «Σκοπιμότητα» να έχει τον μεγαλύτερο συντελεστή στάθμισης (τουλάχιστον 50%) .

Η διαδικασία αξιολόγησης εφαρμόζεται **διαδοχικά για τις επιμέρους κατηγορίες κριτηρίων** με τη σειρά που κρίνει η ΔΑ. Σε περίπτωση που πρόταση αποκλείεται σύμφωνα με το αποτέλεσμα αξιολόγησης μιας κατηγορίας κριτηρίων, η ΔΑ διακόπτει την αξιολόγηση. Ωστόσο, μπορεί να προβεί στην αξιολόγηση και άλλων κατηγοριών κριτηρίων ώστε η αιτιολογημένη απόρριψη της πρότασης να περιλαμβάνει κρίση σε μεγαλύτερο εύρος της πρότασης. Μια τέτοια επιλογή μπορεί κατά περίπτωση να είναι χρήσιμη προκειμένου να υποδειχθούν στον δυνητικό τελικό δικαιούχο και άλλες ελλείψεις και αδυναμίες της πρότασής του για το ενδεχόμενο μελλοντικής επανυποβολής της.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης καθώς και η τεκμηρίωση κάθε κριτηρίου καταγράφεται συμπληρώνοντας το **Φύλλο Αξιολόγησης της Πράξης**.

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση που προκύπτει ισοβαθμία προτάσεων με την τελευταία προς ένταξη πρόταση, δύναται να επιλέγονται για χρηματοδότηση όλες οι ισόβαθμες πράξεις, εφόσον δεν έχει εξαντληθεί η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη της πρόσκλησης η οποία μπορεί, στις περιπτώσεις αυτές, να αναπροσαρμόζεται έως το 120% αυτής.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι κατευθύνσεις σχετικά με τα κριτήρια επιλογής Πράξεων.

3. ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ			
✓	Η ημερομηνία υποβολής αίτησης χρηματοδότησης είναι εντός της προθεσμίας που τίθεται στην πρόσκληση		
✓	Ο αιτούμενος προϋπολογισμός είναι εντός των ορίων, εφόσον τίθενται στην πρόσκληση		
✓	Το τεχνικό δελτίο είναι πλήρως συμπληρωμένο		

ΣΤΑΔΙΟ Α' : Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ		ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΤΙΜΗ / ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	ΣΤΑΘΜΙΣΗ
1	Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης	Δικαιούχος που εμπίπτει στην πρόσκληση	ναι/όχι	
2		Αρμοδιότητα δικαιούχου για υλοποίηση πράξης	ναι/όχι	
3		Τυπική πληρότητα της υποβαλλόμενης πρότασης: <ul style="list-style-type: none"> Αίτηση Τεχνικό Δελτίο Λοιπά στοιχεία που προσδιορίζονται στην πρόσκληση 		
			ναι/όχι	
			ναι/όχι	
			ναι/όχι	
4		Περίοδος υλοποίησης εντός περιόδου επιλεξιμότητας ΠΠ και Πρόσκλησης	ναι/όχι	
5	Μη περαίωση φυσικού αντικειμένου	ναι/όχι		

ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ		ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΤΙΜΗ / ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	ΣΤΑΘΜΙΣΗ
6		Η προτεινόμενη πράξη δεν περιλαμβάνει τμήμα επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση η οποία έπαυσε ή μετεγκαταστάθηκε εκτός της περιοχής του προγράμματος εντός πέντε ετών από την τελική πληρωμή στον δικαιούχο ή εντός της προθεσμίας που οριζόταν στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων (σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καν. 1303/2013)	ναι/όχι	
7		Πράξη η οποία εμπίπτει στους Θεματικούς Στόχους, τις Επενδυτικές Προτεραιότητες και Ειδικούς στόχους ή/ και στα πεδία παρέμβασης/ δράσεις	ναι/όχι	
8		Μη επικάλυψη των χορηγουμένων χρηματοδοτήσεων	ναι/όχι	
9		Υποβολή αποφάσεων των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμοδίων οργάνων	ναι/όχι/δεν εφαρμόζεται	
10		Υπαρξη εγκεκριμένου Προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας (μόνο για πράξεις τεχνικής βοήθειας)	ναι/όχι/δεν εφαρμόζεται	
ΣΤΑΔΙΟ Β΄: Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων				
1	1 ^η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης	Πληρότητα και σαφήνεια του φυσικού αντικειμένου της προτεινόμενης πράξης	Προσδιορισμός τρόπου βαθμολόγησης από ΔΑ/ΕΦ	
2		Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού	ναι/όχι	
3		Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος	ναι/όχι	

ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ		ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΤΙΜΗ / ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	ΣΤΑΘΜΙΣΗ
1	2 ^Η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Τήρηση θεσμικού πλαισίου και ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών	Τήρηση εθνικών και κοινοτικών κανόνων ως προς τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών και εθνικών κανόνων για την απασχόληση προσωπικού	ναι/όχι	
2		Η πράξη ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης;	ναι/όχι	
3		Αειφόρος ανάπτυξη	ναι/όχι	
4		Προαγωγή της ισότητας ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης	ναι/όχι	
5		Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία	ναι/όχι	
1	3 ^Η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Σκοπιμότητα πράξης	Αναγκαιότητα υλοποίησης της Πράξης	Προσδιορισμός τρόπου βαθμολόγησης από ΔΑ/ΕΦ	Σε περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης η βαρύτητα των βαθμολογούμενων κριτηρίων της ομάδας αυτής θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 50%
2		Αποτελεσματικότητα	ναι/όχι με αντιστοίχιση σε ποσοτικές τιμές ή βαθμός (εφόσον γίνεται χρήση του τύπου)	
3		Αποδοτικότητα	ναι/όχι με αντιστοίχιση σε ποσοτικές τιμές ή βαθμός (εφόσον γίνεται χρήση του τύπου)	
4		Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση	ναι/ όχι	
5		Καινοτομία	Προσδιορισμός τρόπου βαθμολόγησης από ΔΑ/ΕΦ	
6		Συνέργεια και συμπληρωματικότητα της Πράξης	Προσδιορισμός τρόπου βαθμολόγησης από ΔΑ/ΕΦ	

ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ		ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΤΙΜΗ / ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	ΣΤΑΘΜΙΣΗ
1	4 ^Η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Ωριμότητα πράξης	Στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων προπαρασκευαστικών ενεργειών	ναι/όχι με αντιστοίχιση σε ποσοτικές τιμές ή βαθμός	
2		Βαθμός προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών	ναι/όχι με αντιστοίχιση σε ποσοτικές τιμές ή βαθμός	
1	5 ^Η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ Διοικητική, Επιχειρησιακή & Χρηματοοικονομική ικανότητα δυνητικού δικαιούχου	Διοικητική ικανότητα	ναι/όχι	
2		Επιχειρησιακή ικανότητα	Προσδιορισμός τρόπου βαθμολόγησης από ΔΑ	
3		Χρηματοοικονομική ικανότητα	ναι/όχι ή δεν εφαρμόζεται	